МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Федеральное государственное автономное учреждение
высшего профессионального образования
"Казанский (Приволжский) федеральный университет"
Высшая школа журналистики и медиакоммуникаций

УТВЕРЖДАЮ

Проректор по образовательной деятельности КФУ

Проф. Таюрский Д.А.

________________ "___"________________20___ г.

подписано электронно-цифровой подписью

Программа дисциплины

История татарской литературы ХХ века Б1.В.ДВ.8

Направление подготовки: 42.03.02 - Журналистика
Профиль подготовки: Средства массовой информации (национальная журналистика)
Квалификация выпускника: бакалавр
Форма обучения: очное
Язык обучения: русский
Автор(ы):
Фаттахов И.Ф.
Рецензент(ы):
Гарифуллин В.З. , Сабирова Л.Р.

СОГЛАСОВАНО:
Заведующий(ая) кафедрой: Гарифуллин В. З.
Протокол заседания кафедры No ___ от "____" ___________ 201__г
Учебно-методическая комиссия Института социально-философских наук и массовых коммуникаций (Высшая школа журналистики и медиакоммуникаций):
Протокол заседания УМК No ____ от "____" ___________ 201__г

Регистрационный No 941890617

Казань
2017

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Содержание

1. Цели освоения дисциплины
2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы
3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля
4. Структура и содержание дисциплины/ модуля
5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения
6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов
7. Литература
8. Интернет-ресурсы
9. Материально-техническое обеспечение дисциплины/модуля согласно утвержденному учебному плану

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Программу дисциплины разработал(а)(и) доцент, к.н. Фаттахов И.Ф. Кафедра татарской журналистики Высшая школа журналистики и медиакоммуникаций , Ilgam.Fattahov@kpfu.ru

1. Цели освоения дисциплины

Выявление и осмысление закономерностей и ведущих тенденций развития татарской литературы послеоктябрьского периода XX века и начала XX1 века в ее основных художественных достижениях и противоречиях; изучение творчества крупнейших писателей в контексте определенного литературного периода.

2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы высшего профессионального образования

Данная учебная дисциплина включена в раздел " Б1.В.ДВ.8 Дисциплины (модули)" основной образовательной программы 42.03.02 Журналистика и относится к дисциплинам по выбору. Осваивается на 4 курсе, 7 семестр.

Данная учебная дисциплина входит в раздел "Б3.ДВ.5 Профессиональный цикл. Базовая часть" ФГОС по направлению подготовки ВПО

42.03.02 ЖУРНАЛИСТИКА

3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля

В результате освоения дисциплины формируются следующие компетенции:

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
ОК-3 (общекультурные компетенции)	способностью использовать знания в области общегуманитарных социальных наук (социология, психология, культурология и других) в контексте своей социальной и профессиональной деятельности (ОК-3);
ОПК-11 (профессиональные компетенции)	способностью учитывать в профессиональной деятельности экономические регуляторы деятельности СМИ, знать базовые принципы формирования организационной структуры редакционного комплекса, функции сотрудников различного должностного статуса и углубленно круга обязанностей корреспондентского корпуса, знать технологию продвижения публикаций СМИ, основы медиаменеджмента (ОПК-11);
ОПК-12 (профессиональные компетенции)	способностью понимать сущность журналистской деятельности как многоаспектной, включающей подготовку собственных публикаций и работу с другими участниками медиапроизводства; индивидуальную и коллективную деятельность; текстовую и внетекстовую работу (проектную, продюсерскую, организаторскую), следовать базовым профессиональным стандартам журналистской работы (ОПК-12);
ОПК-21 (профессиональные компетенции)	способностью применять знание основ паблик рилейшнз и рекламы в профессиональной деятельности (ОПК-21);
ПК-3 (профессиональные компетенции)	редакторская деятельность: способностью анализировать, оценивать и редактировать медиатексты, приводить их в соответствие с нормами, стандартами, форматами, стилями, технологическими требованиями, принятыми в СМИ разных типов (ПК-3);

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

В результате освоения дисциплины студент:

1. должен знать:

общественно-культурные условия, под влиянием которых развивалась литература XX века; основных тенденций литературного процесса, тематическое разнообразие, богатства художественных средств, а также традиции и новаторства отдельных авторов и их литературно-эстетические искания.

2. должен уметь:

применять полученные знания в области теории и истории литературы, литературной критики.

3. должен владеть:

основными методами и приемами исследовательской и практической работы в области истории татарского литературы; навыками анализа и интерпретации прозаических, поэтических, драматических произведений на основе современных методик, а также самостоятельного изучения научно-критической литературы.

4. должен демонстрировать способность и готовность:

способность к проведению учебных занятий и внеклассной работы по языку и литературе в общеобразовательных учреждениях и образовательных учреждениях среднего профессионального образования;

умение организовать самостоятельный профессиональный трудовой процесс; владение навыками работы в профессиональных коллективах; способность обеспечивать работу данных коллективов соответствующими материалами про всех вышеперечисленных видах профессиональной деятельности;

4. Структура и содержание дисциплины/ модуля

Общая трудоемкость дисциплины составляет 4 зачетных(ые) единиц(ы) 144 часа(ов).

Форма промежуточного контроля дисциплины зачет в 7 семестре.

Суммарно по дисциплине можно получить 100 баллов, из них текущая работа оценивается в 50 баллов, итоговая форма контроля - в 50 баллов. Минимальное количество для допуска к зачету 28 баллов.

86 баллов и более - "отлично" (отл.);

71-85 баллов - "хорошо" (хор.);

55-70 баллов - "удовлетворительно" (удов.);

54 балла и менее - "неудовлетворительно" (неуд.).

4.1 Структура и содержание аудиторной работы по дисциплине/ модулю

Тематический план дисциплины/модуля

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
1.	Тема 1. : Иҗтимагый-сәяси атмосфера һәм мәдәни хәл. Әдәби юнәлеш, стиль һәм агымнар төрлелеге. XX гасыр башында татар прозасының яңарышы	7	1-3	0	0	2	Контрольная работа

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
2.	Тема 2. XX йөз башы татар шигърияте үсеше: мотивлар һәм жанрлар төрлелеге	7	4-7	0	0	4	Устный опрос
3.	Тема 3. Милли драматургиянең үсеш баскычлары һәм аларның төп сыйфатлары	7	8-9	0	0	3	Коллоквиум
4.	Тема 4. Литература 1920-30-х годов (1917-1941) Литература в послевонные годы (1945-1960)	7	10-11	0	0	2	Контрольная работа
5.	Тема 5. Литература в послевонные годы (1945-1960) Литература в 1960-1985-е годы	7	12-16	0	0	7	Реферат
6.	Тема 6. Современная татарская литература (конец XX ? нач.XX1 вв.)	7	17-18	0	0	6	Письменная работа
.	Тема . Итоговая форма контроля	7		0	0	0	Зачет
	Итого			0	0	24	

4.2 Содержание дисциплины

Тема 1. : Иҗтимагый-сәяси атмосфера һәм мәдәни хәл. Әдәби юнәлеш, стиль һәм агымнар төрлелеге. XX гасыр башында татар прозасының яңарышы

лабораторная работа (2 часа(ов)):

Иҗат эшенә Беренче рус инкыйлабыннан соң килгән Г.Ибраһимов, Ф.Әмирхан, Ш.Камал, әдәби осталыклары яңа баскычка күтәрелгән Г.Исхакый, М.Гафуриларның хикәя-повестьларында татар прозасының яңа сыйфат үзгәрешләре чагылу.

Тема 2. XX йөз башы татар шигърияте үсеше: мотивлар һәм жанрлар төрлелеге

лабораторная работа (4 часа(ов)):

10 елларда татар поэзиясенә шагыйрьләрнең икенче буыны килү: С.Сүнчәләй (1889-1941), З.Ярмәки (1887-1965), Г.Харис (1893-1931), Г.Сөнгати (1893-1917), М.Фәйзи (1891-1928), Ф.Бурнаш (1898-1946), Н.Исәнбәт (1899-1993), Г.Сәмитова (1862-1929), М.Мозаффария (1873-1945), М.Вәлидия (1894-1925), З.Бурнашева (1895-1977), Х.Шаммасова (1875-1949), З.Сәгыйдә (1897-?) һ.б. Иҗади мөмкинлекләре, талантлары төрле дәрәҗәдә булуга карамастан, унынчы еллардагы милли шигъриятнең эчтәлеген һәм юнәлешен билгеләү ноктасыннан ул шагыйрьләрнең үз урыннары, үз рольләре булу.

Тема 3. Милли драматургиянең үсеш баскычлары һәм аларның төп сыйфатлары

лабораторная работа (3 часа(ов)):

Өченче чорда драма жанрының хәлиткеч роль уйнавы, аның сатирик, психологик, тарихи, романтик, музыкаль драма кебек формалары туу; водевиль, трагикомедия белән жанр ягыннан төрләнүе. 1910-еллар драматургиясенең кеше, аның яшәешен гәүдәләндерү принциплары, алымнары ягыннан катлаулануы. Конфликт оештыру, образ-характерлар тудыру, сәнгатьчә эшләнеш ягыннан драматургиянең җитлегүе.

Тема 4. Литература 1920-30-х годов (1917-1941) Литература в послевонные годы (1945-1960)

лабораторная работа (2 часа(ов)):

Г. Ибраһимовның егерменче еллардагы күпкырлы эшчәнлеге. ?Яңа кешеләр? , ?Кызыл чәчәкләр? хикәясендә гаделлек, дусдык мәсьәләләрен алга чыгаруы, әдәбиятның иң матур традицияләренә тугры калуы. Хатын-кыз һәм милләт язмышын үзенчәлекле күренешләрдә, образларда чагылдыру ягыннан ?Казакъ кызы? романы. ?Тирән тамырлар? романында үткән тарих һәм заман вакыйгаларының үзенчәлекле бирелеше.

Тема 5. Литература в послевонные годы (1945-1960) Литература в 1960-1985-е годы

лабораторная работа (7 часа(ов)):

Әлеге чор әдәбиятының өйрәнелү тарихы. Өстенлек иткән идеологиягә бәйле каршылыклы бәяләнүе. ?Татар әдәбияты тарихы?ның 6 томы басылып чыгу, аның уңышлы һәм бәхәсле яклары. XX гасырның икенче яртысында илдәге тарихи-иҗтимагый вакыйгалар, сәяси хәл, мәдәни тормыш. ?Хрущев җепшеклеге? исеме белән тарихка кереп калган демократик күренешләрнең әдәбият-сәнгатькә уңай йогынтысы. Ил тормышында ?торгынлык? чоры башлану. Милләтләр дуслыгы, интернационализм идеяләре җирлегендә ?совет халкы? формалашу. Рус теленең башка телләрне аралашудан кысрыклап чыгаруы. Татар әдәбиятының ике юнәлештә үсеш-үзгәреше. Соцреализм иҗат методының әдәби-эстетик эчтәлеге киңәю, әдипләрнең еш кына традицион реализмга нигезләнүе. Сурәт чараларының баюы, шартлылык алымнарына, символларга һәм аллегорик образларга актив мөрәҗәгать итү.

Тема 6. Современная татарская литература (конец XX ? нач.XX1 вв.)

лабораторная работа (6 часа(ов)):

Хәзерге татар поэзиясе, төп көчләре, үзенчәлекләре.Прозада тематик төрлелек, әдипләрнең реалистик, романтик, модернистик алымнарга-чараларга мөрәҗәгать итүе. Сәхнә әдәбиятындагы эзләнүләр. Әйдәп баручы әдипләр иҗатына бәя.

4.3 Структура и содержание самостоятельной работы дисциплины (модуля)

N	Раздел Дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
1.	Тема 1. : Иҗтимагый-сәяси атмосфера һәм мәдәни хәл. Әдәби юнәлеш, стиль һәм агымнар төрлелеге. XX гасыр башында татар прозасының яңарышы	7	1-3	подготовка к контрольной работе	20	контрольная работа

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

N	Раздел Дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
2.	Тема 2. ХХ йөз башы татар шигърияте үсеше: мотивлар һәм жанрлар төрлелеге	7	4-7	подготовка к устному опросу	16	устный опрос
3.	Тема 3. Милли драматургиянең үсеш баскычлары һәм аларның төп сыйфатлары	7	8-9	подготовка к коллоквиуму	16	коллоквиум
4.	Тема 4. Литература 1920-30-х годов (1917-1941) Литература в послевонные годы (1945-1960)	7	10-11	подготовка к контрольной работе	20	контрольная работа
5.	Тема 5. Литература в послевонные годы (1945-1960) Литература в 1960-1985-е годы	7	12-16	подготовка к реферату	30	реферат
6.	Тема 6. Современная татарская литература (конец XX ? нач.XX1 вв.)	7	17-18	подготовка к письменной работе	18	письменная работа
	Итого				120	

5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения

Рекомендуемые образовательные технологии: лекции, самостоятельная работа студентов, курсовая работа (дисциплина определяется по выбору обучающегося).

При проведении занятий рекомендуется использование активных и интерактивных форм занятий (проблемное обучение, деловые и ролевые игры, анализ конкретных произведений, статей, монографий и т.д., исследовательские технологии, иных форм) в сочетании с внеаудиторной работой. Удельный вес занятий, проводимых в интерактивных формах, должен составлять не менее 30 % аудиторных занятий.

6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов

Тема 1. : Иҗтимагый-сәяси атмосфера һәм мәдәни хәл. Әдәби юнәлеш, стиль һәм агымнар төрлелеге. XX гасыр башында татар прозасының яңарышы

контрольная работа , примерные вопросы:

Иҗат эшенә Беренче рус инкыйлабыннан соң килгән Г.Ибраһимов, Ф.Әмирхан, Ш.Камал, әдәби осталыклары яңа баскычка күтәрелгән Г.Исхакый, М.Гафурииларның хикәя-повестьларында татар прозасының яңа сыйфат үзгәрешләре чагылу. I вариант 1. Татар әдәби тәнкыйте барлыкка килү һәм аның татар әдәбиятына йогынтысы. 2. Романтизм юнәлеше, яңа тип (гареб) романтизм формалашу, аның төп сыйфатлары. 3. С.Рәмиевнең ?Яшә, Зөбәйдә, яшим мин? драмасында феминистик (хатын-кыз) мотивлары. II вариант 1. XX гасыр башы татар әдәбияты. Аның яңа күтәрелеше. Өйрәнелү тарихы. 2. Тәнкыйди реализм калыплашу: аның асылы, төп принциплары. 3. К.Тинчуринның ?Соңгы сәлам? драмасында үзәк конфликт, аның үзенчәлеге. III вариант 1. Милли драматургиянең ?театрлы? икенче чоры, төп үсеш тенденцияләре. 2. Романтизм юнәлеше, яңа тип (гареб) романтизм формалашу, аның төп сыйфатлары. 3. Ф.Әмирханның ?Яшьләр? драмасында ?аталар? һәм ?балалар? тартышының гәүдәләнеше. IV вариант 1. Вакытлы матбугат туу һәм аның милли әдәбият үсешенә уңай йогынтысы. 2. Тәнкыйди реализм калыплашу: аның асылы, төп принциплары. 3. Г.Камалның ?Бәхетсез егет? драмасында уку, гыйлем һәм тәрбия мәсьәләләренең хәл ителеше, автор идеалы.

Тема 2. XX йөз башы татар шигърияте үсеше: мотивлар һәм жанрлар төрлелеге

устный опрос , примерные вопросы:

С.Рәмиев шигъриятендә лирик герой, шәхес бунты, романтик мәхәббәт. Гыйсъянчылык романтизмы. Г.Тукайның Җаек чоры иҗаты: иҗтимагый һәм әдәби-эстетик карашлары. Дәрдемәнд лирикасы; шигырьләрендә чагылган фәлсәфи уйланулар, сагыш, гамь. Символизм. М.Фәйзинең "Галиябану" музыкаль пьесасында конфликт һәм характерлар бирелеше. Н.Думави шигърияте.

Тема 3. Милли драматургиянең үсеш баскычлары һәм аларның төп сыйфатлары

коллоквиум , примерные вопросы:

Өченче чорда драма жанрының хәлиткеч роль уйнавы, аның сатирик, психологик, тарихи, романтик, музыкаль драма кебек формалары туу; водевиль, трагикомедия белән жанр ягыннан төрләнүе. 1910-еллар драматургиясенең кеше, аның яшәешен гәүдәләндерү принциплары, алымнары ягыннан катлаулануы. Конфликт оештыру, образ-характерлар тудыру, сәнгатьчә эшләнеш ягыннан драматургиянең җитлегүе.

Тема 4. Литература 1920-30-х годов (1917-1941) Литература в послевонные годы (1945-1960)

контрольная работа , примерные вопросы:

Г. Ибраһимовның егерменче еллардагы күпкырлы эшчәнлеге. ?Яңа кешеләр? , ?Кызыл чәчәкләр? хикәясендә гаделлек, дусдык мәсьәләләрен алга чыгаруы, әдәбиятның иң матур традицияләренә тугры калуы. Хатын-кыз һәм милләт язмышын үзенчәлекле күренешләрдә, образларда чагылдыру ягыннан ?Казакъ кызы? романы. ?Тирән тамырлар? романында үткән тарих һәм заман вакыйгаларының үзенчәлекле бирелеше.

Тема 5. Литература в послевонные годы (1945-1960) Литература в 1960-1985-е годы

реферат , примерные темы:

Әлеге чор әдәбиятының өйрәнелү тарихы. Өстенлек иткән идеологиягә бәйле каршылыклы бәяләнүе. ?Татар әдәбияты тарихы?ның 6 томы басылып чыгу, аның уңышлы һәм бәхәсле яклары. XX гасырның икенче яртысында илдәге тарихи-иҗтимагый вакыйгалар, сәяси хәл, мәдәни тормыш. ?Хрущев җепшеклеге? исеме белән тарихка кереп калган демократик күренешләрнең әдәбият-сәнгатькә уңай йогынтысы. Ил тормышында ?торгынлык? чоры башлану. Милләтләр дуслыгы, интернационализм идеяләре җирлегендә ?совет халкы? формалашу. Рус теленең башка телләрне аралашудан кысрыклап чыгаруы. Татар әдәбиятының ике юнәлештә үсеш-үзгәреше. Соцреализм иҗат методының әдәби-эстетик эчтәлеге киңәю, әдипләрнең еш кына традицион реализмга нигезләнүе. Сурәт чараларының баюы, шартлылык алымнарына, символларга һәм аллегорик образларга актив мөрәҗәгать итү.

Тема 6. Современная татарская литература (конец XX ? нач.XX1 вв.)

письменная работа , примерные вопросы:

Хәзерге татар поэзиясе, төп көчләре, үзенчәлекләре.Прозада тематик төрлелек, әдипләрнең реалистик, романтик, модернистик алымнарга-чараларга мөрәҗәгать итүе. Сәхнә әдәбиятындагы эзләнүләр. Әйдәп баручы әдипләр иҗатына бәя.

Тема . Итоговая форма контроля

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Примерные вопросы к зачету:

Зачетка сораулар

1. Г.Исхакый иҗатының "таңчы"лык дәвере: иҗтимагый-сәяси карашларында һәм сәнгатьчә фикерләвендәге үзгәрешләр. "Алдым-бирдем" драмасында күтәрелгән мәсьәләләр, конфликт бирелеше.

2. Н.Думави шигърияте ("Берлек-иттифак", "Революция заманы", "Эч поша, күңел болгана", "Мәңгелек мәхбүс", "Бизмә дөньядан", "Беренче кар", "Мәхәббәт", "Сугыш", "Сугыш тәэссораты" һ.б.). Экспрессионизм.

3. 1905-1907 еллар инкыйлабы нәтиҗәсе буларак татар вакытлы матбугаты

барлыкка килү һәм аның әдәбият үсеше өчен әһәмияте.

4. Г.Исхакыйның тормыш юлы, иҗтимагый-сәяси, журналистлык эшчәнлеге.

5. Г.Камал - комедия остасы, пьесаларында көлү, фаш итү объектлары. "Банкрот", "Бүләк өчен" комедияләре.

6. Г.Тукайның Җаек чоры иҗаты: иҗтимагый һәм әдәби-эстетик карашлары ("Мужик йокысы", "Дустларга бер сүз", "Хөррият хакында", "Государственная думага", "Алтынга каршы", "Сорыкортларга", "Китмибез", "Шүрәле", "Милләткә", "Үз-үземә" һ.б.).

7. Татар әдәбиятында тәнкыйди реализмның формалашуы. Аның асылы, иҗат методы буларак принциплары, тарихи традицияләре.

8. Г.Ибраһимовның "Карт ялчы", "Уты сүнгән җәһәннәм" хикәяләрендә кеше бәхете, яшәү мәгънәсе турында уйланулар, бу мәсьәләгә автор мөнәсәбәте.

9. Татар драматургиясенең өченче дәвере (1912-1917). К.Тинчуринның 10 нчы еллардагы әдәби эшчәнлеге. "Соңгы сәлам" мелодрамасы.

10. Г.Ибраһимовның икенче чор (1912-1917) иҗатындагы сыйфат үзгәрешләре. Язучының әдәби-эстетик, фәлсәфи карашлары. "Табигать балалары", "Мәрхүмнең дәфтәреннән" хикәяләре.

11. Г.Ибраһимовның "Яшь йөрәкләр" романында романтик шәхесләр, иске татар тормышының гәүдәләнеше, кеше һәм сәнгать мөнәсәбәте.

12. XX йөз башы татар матур әдәбиятында "кечкенә кеше" темасының гәүдәләнеше (Г.Исхакый, Ш.Камал, М.Гафури һ.б.).

13. Г.Тукайның 1908-1910 еллар лирикасында идея-эстетик үзгәрешләр. Романтик сурәтләү алымнарының, чараларының чагылышы ("Өмидсезлек", "Җәйге таң хатирәсе", "Милли моңнар", "Мәхәббәт", "Шагыйрь", "Пәйгамбәр" һ.б.).

14. Ш.Бабичның тормыш юлы һәм күпкырлы эшчәнлеге. Лирикасының төп сыйфатлары ("Бәхетем", "Шатлык җыры", "Халкым өчен", "Бәнем фәрештәм", "Скрипка", "Бер минут", "Тын төн", "Габдулла әфәнде Тукаев", "Ике аккош", "Утрау" һ.б.). "Газазил поэмасы".

15. XX йөз башы татар әдәбиятында сатира, аның җирлеге. Милли әдәбиятта сатираны үткенәйтүче алымнар. Әдипләр иҗатыннан мисаллар белән расларга.

16. Г.Исхакыйның 10-еллар иҗаты. "Ул әле өйләнмәгән иде" повесте.

17. Ш.Камал иҗаты. Кеше тормышын, аның күңел дөньясын сурәтләү үзенчәлекләре. Импрессионизм. ("Уяну", "Буранда", "Сулган гөл").

18. Г.Тукай сатирасы. Аның көлү, фаш итү объектлары, алымнары ("Сорыкортларга", "Пыяла баш", "Печән базары яхуд Яңа Кисекбаш", "Милләтчеләр" һ.б.).

19. Г.Камалның драмалары. Конфликт бирелеше һәм күтәрелгән мәсьәләләр ("Бәхетсез егет", "Уйнаш").

20. Г.Тукайның 10 нчы еллар лирикасындагы мотивлар ("Хөрмәтле Хөсәен ядкәре", "Читен хәл", "Кыйтга", "Хәстә хәле", "Сайфия", "Олуг юбилей мөнәсәбәте..." һ.б.).

21. Дәрдемәнд лирикасы; шигырьләрендә чагылган фәлсәфи уйланулар, сагыш, гамь. Символизм. Бер-ике шигырен яттан сөйләргә.

22. XX йөз башы татар прозасында тарихи теманың гәүдәләнеше. (Ф.Әмирхан, Г.Исхакый, Н.Думави, Ш.Әхмәдиев һ.б.). "Сөенбикә", "Хан кызы Алтынчәч" һ.б.

23. Ш.Әхмәдиев иҗаты: тематик киңлек һәм жанр төрлелеге. "Мөгаллим", "Кеше", "Шагыйрь моңая", "Суга баткан килен" һ.б.

24. Г.Тукай иҗаты. Аны чорларга бүлү мәсьәләсе. Шагыйрь иҗатының төп үзенчәлекләре. Бер-ике шигырен яттан сөйләргә.

25. М.Гафури прозасында гади халык язмышының сурәтләнеше, әсәрләренең сәнгатьчә эшләнеше ("Ярлылар яки өйдәш хатын"). Натурализм.

26. Ф.Әмирханның хикәяләре, романтик эстетика сыйфатларының чагылышы ("Кадерле минутлар", "Яз исереклегендә").

27. С.Рәмиевнең проза һәм драма төрләрендә эшчәнлеге. "Яшә, Зөбәйдә, яшим мин" әсәрендә феминистик (хатын-кыз) мәсьәләләрнең чагылышы.

28. Г.Газиз (Гобәйдуллин Г.) хикәяләре: "Моң", "Яшьләр кичәсе", "Скрипкачы Хөсәен", "Чалбар" һ.б.

29. Ф.Әмирханның "Яшьләр" драмасында күтәрелгән мәсьәләләр һәм аларның сәнгатьчә хәл ителеше.

30. Г.Коләхмәтов драматургиясе. Бу төргә ул алып килгән яңа сыйфатлар. "Яшь гомер" драмасының идея эчтәлеге, пролетар әдәбият билгеләренең чагылышы.

31. Ф.Әмирхан иҗатында хатын-кыз темасы. Әдипнең "Хәят" повесте. Яшь кеше кичерешләрен сурәтләүдә әдипнең осталыгы. Әсәрнең иҗат ысулы мәсьәләсе.

32. С.Җәләлнең "Дим буенда" повесте. Мәхәббәт темасының сурәтләнеше.

33. Г.Исхакыйның өченче чор иҗаты. "Остазбикә" әсәренең идея-эстетик үзенчәлекләре.

34. Г.Исхакыйның "Зөләйха" трагедиясе. Жанр үзенчәлеге. Пьесада әдип мөрәҗәгать иткән алымнар һәм чаралар.

35. С.Рәмиев шигъриятендә лирик герой, шәхес бунты, романтик мәхәббәт. Гыйсъянчылык романтизмы ("Таң вакыты", "Мин", "Син", "Ул", "Алданган", "Дөньяга", "Авыл" һ.б.). Бер шигырен яттан сөйләргә.

36. XX йөз башы татар әдәбияты. Өйрәнелү тарихы. Чор үзенчәлеге. Сүз сәнгате үсешенең яңа күтәрелеше.

37. Татар әдәби тәнкыйтенең формалашуы, бурычлары. (Г.Ибраһимов, Ф.Әмирхан, Г.Тукай, Җ.Вәлиди һ.б.).

38. Милли драматургиянең икенче баскычы (1906-1911). Татар профессиональ театры формалашу һәм аның драматургия үсешенә уңай йогынтысы.

39. Г.Камалның күпкырлы эшчәнлеге. Әдипнең башлангыч чор иҗаты ("Өч бәдбәхет", "Кызганыч бала" һ.б.).

40. Ш.Камалның "Козгыннар оясында", "Сукбай", "Бәхет эзләгәндә" хикәяләрендә бәхет мәсьәләсе, конфликт үзенчәлеге.

41. Ф.Әмирханның "Тигезсезләр" драмасында татар яшьләренең рухи, фикри, үсеш баскычларын сурәтләү. Пьесаның сәнгатьчә эшләнеше.

42. Ф.Әмирханның "Бер хәрабәдә", "Сүнгәч", "Татар кызы" хикәяләре. Модернистик агымнарның сыйфатлары.

43. Ф.Әмирханның сатирасында көлү, тәнкыйтьләү объектлары, сурәтләү алымнары ("Фәтхулла хәзрәт" һ.б.).

44. Г.Рәхим хикәяләренең идея-эстетик үзенчәлекләре: "Галия", "Көзге хикәя", "Миләүшәләр арасында", "Хан мәчетендә", "Артист".

45. Н.Думави хикәяләре: идея-эстетик үзенчәлекләре (реалистик, романтик, модернистик катламнарның чагылышы). "Кем гаепле", "Мортый илә Мукай", "Су кызы", "Карт мөгаллимнәр" һ.б.

46. Ш.Камалның "Акчарлаклар" әсәре: идея-проблематикасы һәм сәнгати үзенчәлекләре. Кешенең эчке һәм тышкы матурлыгына дан җырлау.

47. М.Гафуриның шигърияте. Шагыйрь иҗатында шәхес иреге, социаль азатлык турында уйланулар; гомумкешелек кыйммәтләре белән сыйнфый мәнфәгатьләр арасында мөнәсәбәтнең чагылышы.

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

48. Г.Исхакыйның "Зиндан" повесте. Жанр үзенчәлеге, күтәрелгән мәсьәләләр, әсәрнең автобиографик җирлеге.

49. Г.Исхакыйның "Тормышмы бу?" әсәрендә иске татар тормышы, мәктәп-мәдрәсәләрнең сурәтләнеше. Мәхдүм образының бирелеше.

50. М.Фәйзинең драматургиясе. "Яшьләр алдатмыйлар" "Кызганыч" пьесаларының идея-проблематикасы һәм сәнгатьчә эшләнеше.

51. Г.Исхакыйның башлангыч чор иҗаты. Бу этапның төп сыйфатлары. "Ике йөз елдан соң инкыйраз" повесте. Аның идея-проблематикасы, жанры, әсәрнең татар әдипләре иҗатына йогынтысы.

52. Татар әдәбиятында романтизмның әдәби агым буларак формалашуы, сәбәпләре, милли әдәбиятка романтизм алып килгән сыйфатлар.

7.1. Основная литература:

Юсупова Н.М. История татарской литературы (1940-2000) [Текст: электронный ресурс]: (5 семестр) : конспект лекций / Н.М. Юсупова, Г.Р. Гайнуллина; М-во образования и науки РФ, ФГАОУ ВПО 'Казан. (Приволж.) федер. ун-т', Ин-т филологии и межкультур. коммуникации, Отд-ние татар. филологии и межкультур. коммуникации им. Г. Тукая, Каф. татар. литературы и методики преподавания .? Электронные данные (1 файл: 0,79 Мб) .? (Казань : Казанский федеральный университет, 2014) .? Загл. с экрана .? Для 5-го семестра 3-го курса .? Вых. дан. ориг. печ. изд.: Казань, 2014 .? Режим доступа: только для студентов и сотрудников КФУ . http://libweb.kpfu.ru/ebooks/10-IFMK/10_160_A5kl-000768.pdf .

Юсупова Н.М. История татарской литературы (1940-2000) [Текст: электронный ресурс]: (6 семестр): конспект лекций / Н.М. Юсупова, Г.Р. Гайнуллина; М-во образования и науки РФ, ФГАОУ ВПО 'Казан. (Приволж.) федер. ун-т', Ин-т филологии и межкультур. коммуникации, Отд-ние татар. филологии и межкультур. коммуникации им. Г. Тукая, Каф. татар. литературы и методики преподавания .? Электронные данные (1 файл: 1,8 Мб) .? (Казань : Казанский федеральный университет, 2014) .? Загл. с экрана .? Для 6-го семестра 3-го курса .? Вых. дан. ориг. печ. изд.: Казань, 2014 .? Режим доступа: только для студентов и сотрудников КФУ. URL:http://libweb.kpfu.ru/ebooks/10-IFMK/10_160_A5kl-000766.pdf.

Есин А.Б. Психологизм русской классической литературы [Электронный ресурс]: учеб. пособие / А.Б. Есин. - 3-е изд., стереотип. - М.: ФЛИНТА : НОУ ВПО МПСИ , 2011. - 176 с. http://znanium.com/bookread.php?book=465618

7.2. Дополнительная литература:

Татар әдәбияты тарихы = История татарской литературы: алты томда / ред. Н.Г. Юзиев [һ. б.]. - Казан: Татарстан китап нәшрияты. Т. 3: ХХ гасыр башы / ред.: Г.М. Халитов, Н.Г. Гыйззәтуллин, А.Г. Әхмәдуллин. - 1986. - 600 б.

Серафимова В.Д. История русской литературы XX века: Учебник / В.Д. Серафимова. - М.: НИЦ Инфра-М, 2013. - 540 с. // http://znanium.com/bookread.php?book=346858

Татар әдәбияты тарихы = История татарской литературы : 6 томда / СССР ФА, Казан филиалы, Г. Ибраһимов исем. Тел, әдәбият һәм тарих ин-ты ; ред. Н. Г. Юзиев [и др.] .? Казан : Татарстан китап нәшрияты, Б.г. Т. 4: Татар совет әдәбияты (1917-1941) / том редколлегиясе: Н. Г. Юзиев, Н. Ш. Хисамов (җаваплы редакторлар), Г. М. Халитов .? 1989 .? 568 б. : 16 б. ил.

Татар әдәбияты тарихы = История татарской литературы : 6 томда / ред. Н. Г. Юзиев [и др.] .? Казан : Татарстан китап нәшрияты, Б.г. Т. 5: Бөек Ватан сугышы һәм сугыштан соңгы еллар әдәбияты (1941-1960) / том редколлегиясе: Н. Г. Гыйззәтуллин (җаваплы ред.), Н. Г. Ханзафаров, Н. Ш. Хисамов .? 1989 .? 544 б. : 15 б. ил.

История татарской советской литературы / отв. ред. Л. И. Зелесская ; отв. ред. В. Г. Воздвиженский .? Москва : Наука, 1965 .? 578с. : портр.

Гайнутдинов М.В. Татарская литература зыбких времен (1917 - 1929 гг.) / Гайнутдинов М.В. ? Казань : Экоцентр, 2001 .? 135 с.

Сахапов М.Д. Исхаки и татарская литература ХХ века / М.Д. Сахапов .? Казань : Дом Печати, 2003 .? 607с.

Яхин Ф.З. Татарская литература в периодической печати Уральска (1905-1907гг.) / Ф.З. Яхин ; АН СССР,Казан.науч.центр;Ин-т яз.,лит.и истории;Науч.ред.Н.Г.Юзеев .? Казань : Тат.кн.изд-во, 1992 .? 126с.

Сәхапов Ә.Җ. Исхакый һәм 20 гасыр татар әдәбияты: Монография / Ә.Җ.Сәхапов .? Казан : Татар 'Мирас' кит.нәшр., 1997 .? 527б.

7.3. Интернет-ресурсы:

аучная библиотека им.Лобачевского Казанского университета - http://libweb.kpfu.ru/z3950/referat/2012-057.pdf

Есин, А. Б. Психологизм русской классической литературы [Электронный ресурс] : учеб. пособие / А. Б. Есин. - 3-е изд., стереотип. - М.: ФЛИНТА : НОУ ВПО МПСИ , 2011. - 176 с. - // http://znanium.com/bookread.php?book=465618

КФУ - Научная библиотека им. Н.И.Лобачевского - old.kpfu.ru/lib/

Научная библиотека им. Н.И.Лобачевского Казанского ... - g-egorov.livejournal.com/115591.html

Научная библиотека им.Лобачевского Казанского университета - lsl.ksu.ru

Научно-образовательные ресурсы КФУ - http://www.kpfu.ru/main_page?p_sub=80

Серафимова В. Д. История русской литературы XX века: Учебник / В.Д. Серафимова. - М.: НИЦ Инфра-М, 2013. - 540 с. - // http://znanium.com/bookread.php?book=346858

Татар әдәбияты тарихы. 6 томда. Т. 4. - Казан: Тат.кит.нәшр., 1989. - 567 б. - Научная библиотека им. Н.И.Лобачевского КФУ

Татар әдәбияты тарихы. 6 томда. Т. 5. - Казан: Тат.кит.нәшр., 1989. - 543 б. - Научная библиотека им. Н.И.Лобачевского КФУ

Татар әдәбияты тарихы. 6 томда. Т. 6. - Казан: Раннур, 2001. - 544 б. - Научная библиотека им. Н.И.Лобачевского КФУ

Электронная Библиотека КГУ / Каталог Книг - library.ksu.ru

8. Материально-техническое обеспечение дисциплины(модуля)

Освоение дисциплины "История татарской литературы ХХ века" предполагает использование следующего материально-технического обеспечения:

Компьютерный класс, представляющий собой рабочее место преподавателя и не менее 15 рабочих мест студентов, включающих компьютерный стол, стул, персональный компьютер, лицензионное программное обеспечение. Каждый компьютер имеет широкополосный доступ в сеть Интернет. Все компьютеры подключены к корпоративной компьютерной сети КФУ и находятся в едином домене.

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе "ZNANIUM.COM", доступ к которой предоставлен студентам. ЭБС "ZNANIUM.COM" содержит произведения крупнейших российских учёных, руководителей государственных органов, преподавателей ведущих вузов страны, высококвалифицированных специалистов в различных сферах бизнеса. Фонд библиотеки сформирован с учетом всех изменений образовательных стандартов и включает учебники, учебные пособия, УМК, монографии, авторефераты, диссертации, энциклопедии, словари и справочники, законодательно-нормативные документы, специальные периодические издания и издания, выпускаемые издательствами вузов. В настоящее время ЭБС ZNANIUM.COM соответствует всем требованиям федеральных государственных образовательных стандартов высшего профессионального образования (ФГОС ВПО) нового поколения.

Компьютерный класс, оргтехника, теле- и аудиоаппаратура (всё - в стандартной комплектации для лабораторных занятий и самостоятельной работы); доступ к сети Интернет (во время самостоятельной подготовки и на лабораторных занятиях).

Программа составлена в соответствии с требованиями ФГОС ВПО и учебным планом по направлению 42.03.02 "Журналистика" и профилю подготовки Средства массовой информации (национальная журналистика) .

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Автор(ы):
Фаттахов И.Ф. ____________________
"__" _________ 201 __ г.

Рецензент(ы):
Гарифуллин В.З. ____________________
Сабирова Л.Р. ____________________
"__" _________ 201 __ г.